

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Захаркін О.О., Власова І. Ю.

Обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежить від результатів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання, зміст якої виходить за межі обчислення окремих коефіцієнтів і передбачає вивчення комплексу показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства.

Порівняння аналітичних можливостей окремих показників дозволило обґрунтувати доречність включення 12 показників у чотири проміжні модулі, кожний з яких складається з 3 показників стосовно наступних характеристик:

- ефективність використання наявного економічного потенціалу – рентабельність (Рентабельність власного капіталу, доходність активів, рентабельність реалізації);
- платоспроможність (ліквідність) у довгостроковій та короткостроковій перспективах (коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт ліквідності грошового потоку);
- фінансова сталість з точки зору дотримання позиції рівноваги у майбутньому (коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт маневрування);
- оборотність активів, кредиторської заборгованості та запасів (коефіцієнт загальної оборотності активів, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості).

З метою усунення недоліків, властивих існуючим методикам оцінювання фінансового стану підприємств, здійснено спробу розробки моделі ідентифікації стійкості фінансового стану для підприємств певної галузі. Розроблено та запропоновано до використання модель визначення стійкості фінансового стану в залежності від ступеню виконання рівнянь:

$$\begin{cases} A = H_a \\ B = H_b \\ C = H_c \\ D = H_d, \end{cases} \begin{cases} A = S_a \\ B = S_b \\ C = S_c \\ D = S_d, \end{cases} \begin{cases} A = P_a \\ B = P_b \\ C = P_c \\ D = P_d \end{cases}$$

А – інтегральний показник платоспроможності підприємства; В – інтегральний показник стійкості підприємства; С – інтегральний показник оборотності; D – інтегральний показник рентабельності.

На,в,с,d – нормативне значення інтегрального показника відповідно платоспроможності, стійкості, оборотності та рентабельності. Слід зазначити, що нормативне значення відповідного показника повинно бути числовим інтервалом між мінімальним та максимальним значеннями відповідного показника. Sa,в,с,d – середньогалузеве значення інтегрального показника відповідно платоспроможності, стійкості, оборотності та рентабельності. Па,в,с,d – значення інтегрального показника у попередньому періоді відповідно платоспроможності, стійкості, оборотності та рентабельності.

$A = \text{Коефіцієнт поточної ліквідності} \times \text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} \times \text{Коефіцієнт ліквідності грошового потоку}$; $B = \text{Коефіцієнт фінансової незалежності} \times \text{Коефіцієнт фінансування} \times \text{Коефіцієнт маневрування}$; $C = \text{Коефіцієнт загальної оборотності активів} \times \text{Коефіцієнт оборотності запасів} \times \text{Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості}$; $D = \text{Рентабельність власного капіталу} \times \text{Доходність активів} \times \text{Рентабельність реалізації}$.

Нормативне значення для кожного інтегрального показника розраховується аналогічно, шляхом перемноження відповідних нормативних значень коефіцієнтів, що утворюють інтегральний показник. Середньогалузеве і у попередньому періоді - аналогічно. Так як максимальна кількість позитивних оцінок дорівнює 12, відповідно фінансовий стан підприємства пропонується ідентифікувати за типами: Наявність 10 – 12 „+” – абсолютно фінансово стійкий стан; 7 – 9 „+” – нормально фінансово стійкий стан; 4 – 6 „+” – задовільний фінансовий стан; 0 – 3 „+” – незадовільний фінансовий стан.

Для розробки остаточних висновків про рівень фінансової стійкості підприємств та пропозицій щодо її зміцнення досліджується кількість позитивних оцінок показників фінансового стану.

Застосування даної методики дає можливість ідентифікувати фактори, які обумовили визначений рівень стійкості фінансового стану, визначати фінансову стійкість підприємства зовнішніми фінансовими аналітиками. Модель може бути використана в загальному вигляді для різних галузей виробництва, проте для різних видів економічної діяльності слід окремо визначати критичні значення показників.